

L'enfant chante le traditionnel "Ma Nichtena" autour de la table du Seder

Quatre qui font cinq

Ma nichtena

C'est l'un des passages les plus célèbres de la Haggadah.

Il apparaît qu'il a été repris quasiment dans son intégralité de la michna traitant de la fête de Pessah.

Toutefois, on remarque quelques différences qui sont source d'intérêt.

מסכת פסחים פרק י

ד מזגו לו כוס שני, וכאן הבן שואל. אם אין דעת בבן--אביו מלמדו, מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות: שבכל הלילות, אין אנו מטבלין אפילו פעם אחת; והלילה הזה, שתי פעמים. שבכל הלילות, אנו אוכלין חמץ ומצה; והלילה הזה, כולו מצה. שבכל הלילות, אנו אוכלין בשר צלי שלוק ומבושל; והלילה הזה, כולו צלי.

לפי דעתו של בן, אביו מלמדו. מתחיל בגנות, ומסיים בשבח; ודורש מ"ארמי אוֹבֵד אבִי" (דברים כו,ה), עד שהוא גומר את כל הפרשה

Traite Pessahim, chapitre 10, michna 4

On verse la deuxième coupe, et c'est alors que le fils pose la question (s'il ne la connaît pas, son père la lui apprend): « En quoi cette soirée se distingue-t-elle des autres soirées » ?

Tous les autres soirs, nous ne trempons pas notre nourriture. Ce soir nous la trempons deux fois.

Tous les autres soirs, nous pouvons manger du pain levé ou du pain non levé. Ce soir seulement du pain non levé.

Tous les autres soirs nous pouvons manger de la viande rotie, bouillie ou cuisinée. Ce soir seulement de la viande rotie.

Le père répond en fonction de l'intelligence de l'enfant. Il commencera par la souffrance de l'esclavage et terminera par la grandeur de la délivrance.

Et il commentera depuis "Enfant d'Aram mon père était errant" (Deutéronome 26:5) jusqu'à la fin de l'épisode de la sortie d'Égypte.

משנה תורה להרמב"ם, הלכות חמץ ומצה פרק ח

ומוזגין הכוס השני, וכאן הבן שואל. ואומר הקורא, מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות: שבכל הלילות, אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת; והלילה הזה, שתי פעמים. שבכל הלילות, אנו אוכלין חמץ ומצה; והלילה הזה, כולו מצה. שבכל הלילות, אנו אוכלין שאר ירקות; והלילה הזה, מרורים. שבכל הלילות, אנו אוכלין בשר צלי שלוק ומבושל; והלילה הזה, כולו צלי. שבכל הלילות, אנו אוכלין בין יושבין ובין מסובין; והלילה הזה, כולנו מסובין

Les quatre enfants du pourquoi, Aline Mopsik

Maïmonide, Michné Torah, lois sur le Hametz et la Matsah, chapitre 8, extrait halakha 2

On verse la deuxième coupe, et c'est alors que le fils pose la question : « En quoi cette soirée se distingue-t-elle des autres soirées » ?

Tous les autres soirs, nous ne trempions pas notre nourriture. Ce soir nous la trempions deux fois. Tous les autres soirs nous pouvons manger du pain levé ou du pain non levé. Ce soir seulement du pain non levé. Tous les autres soirs nous pouvons manger toutes sortes d'herbes. Ce soir seulement des herbes amères. Tous les autres soirs nous pouvons manger de la viande rotie, bouillie ou cuisinée. Ce soir seulement de la viande rotie. Tous les autres soirs nous pouvons manger soit assis soit accoudés. Ce soir seulement accoudés.

הגדה של פסח, מה נשתנה

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות,
שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה כולו מצה
שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, הלילה הזה מרור.
שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים.
שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסובין, הלילה הזה כולנו מסובין.

Haggadah de Pessah, « Ma Nichtana »

En quoi cette soirée se distingue-t-elle des autres soirées ?

Tous les autres soirs nous pouvons manger du pain levé ou du pain non levé. Ce soir seulement du pain non levé.

Tous les autres soirs nous pouvons manger toutes sortes d'herbes. Ce soir seulement des herbes amères.

Tous les autres soirs nous ne trempions nos doigts pas même une fois. Ce soir nous les trempions deux fois.

Tous les autres soirs nous mangeons assis droits ou accoudés. Ce soir seulement accoudés.

Sources : Talmud de Babylonne, Traité Pessahim. Michné Torah du Rambam. Haggadah de Pessah. Traduction Michael Touboul